

‘DE OPENBARING VAN JEZUS CHRISTUS’

Algemene inleiding op het boek Openbaring en de rol van Christus in dit bijbelboek nav Openbaring 1:1-8

Ik zou u graag een vraag voor willen leggen. Neem de tijd om de volgende vraag tot u te laten doordringen en beantwoord hem voor uzelf: Hoe vaak heeft u Openbaring in zijn geheel, van begin tot eind doorgelezen?

Het is niet de vraag hoe vaak u er een preek over heeft gehoord, een bijbelstudie heeft gedaan over een thema uit Openbaring, of een meditatie in uw dagboekje over Openbaring heeft gelezen. De vraag is eenvoudigweg hoe u, zelf, het gehele boek, van het begin tot eind heeft doorgelezen.

We vinden Openbaring vaak maar een moeilijk bijbelboek...En de schuld daarvan wordt gezocht bij het bijbelboek.....en bijna nooit bij onszelf....

Ik las van een predikant dat hij niet wilde preken uit een bijbelboek voordat hij het minimaal 50x in zijn geheel had gelezen. Daar kunnen we nog wat van leren!

Zonder lezen zullen we een boek ook nooit begrijpen.

Over het *lezen* van Openbaring gesproken...

Ik merk vaak dat het bijbelboek Openbaring gelezen wordt als ware het de Telegraaf van 2060 of 2078. De Telegraaf: een sensatie-krant, met pakkende foto's, grote koppen. Als er ergens in de wereld een ramp gebeurd staat de krant dagenlang vol met allerlei schemaatjes en overzichtjes, die precies laten zien wat er in de dagen daarvoor van uur tot uur is geschied. In zulke schema's worden de meest ingewikkelde gebeurtenissen voor elke lezer inzichtelijk en begrijpelijk weer gegeven.

Prikkelende koppen boven de artikelen, die vaak maar de halve waarheid weergeven. Vlak voor je naar school of je werk gaat kun je snel de koppen doornemen, zodat je het gevoel hebt dat je van alle het gebeurde toch heel wat afweet en mee kunt praten.

Het bijbelboek Openbaring is echter niet de Telegraaf van morgen of een CNN reportage uit de toekomst, die in allerlei schema's een gedailleerde reportage van de gebeurtenissen geeft. Het vluchtig lezen van enkele termen uit Openbaring, zo in een verloren uurtje van de dag en dan denken dat je er alles ervan weet, doet het boek absoluut geen recht.

Daar tegenover wil ik u de OIA methode bieden.

- O Observatie Goed lezen, *wat* er staat
- I Interpretatie Interpreteren *ogv* de observatie
(niet op grond van wat je gehoord hebt, wat een ander denkt, of van wat je in een ander boekje gelezen hebt! Het gaat om een interpretatie van *de tekst*.) Wat betekent de *tekst*?
- A Applicatie Toepassen op je eigen leven, wat *doe* je ermee
Gods Woord heeft ons altijd wat te zeggen voor ons eigen leven!
Dus ook het bijbelboek Openbaring!

Vanavond wil ik de eerste 8 verzen van Openbaring met u bestuderen.

Het bijbelboek Openbaring wordt omsloten door een inleiding (Op. 1:1-8) en slotwoord (22:6-21). In de opening en het slotwoord van een boek staat vaak onmisbare informatie: Een inleiding vooraf kondigt de belangrijkste zaken aan, een samenvatting achteraf stipt nogmaals alle kernzaken een keer aan. Vaak vinden we dat soort inleidingen saai en willen direct door naar de vele 'spannende' gebeurtenissen in het boek zelf, en slaan de inleiding over of lezen het slechts vluchtig. Maar de inleiding bevat onmisbare informatie om te begrijpen wat er in het boek staat, waarom het geschreven is en hoe het bedoeld is.

Openbaring 1:1-8

1 Openbaring van Jezus Christus, welke God Hem gegeven heeft om zijn dienstknechten te tonen hetgeen weldra moet geschieden, en welke Hij door de zending van zijn engel aan zijn dienstknecht Johannes heeft te kennen gegeven.

2 Deze heeft van het woord Gods getuigd en van het getuigenis van Jezus Christus, alles wat hij gezien heeft.

3 Zalig hij, die voorleest, en zij, die horen de woorden der profetie, en bewaren, hetgeen daarin geschreven staat, want de tijd is nabij.

4 Johannes aan de zeven gemeenten in Asia: genade zij u en vrede van Hem, die is en die was en die komt, en van de zeven geesten, die voor zijn troon zijn, 5 en van Jezus Christus, de getrouwe getuige, de eerstgeborene der doden en de overste van de koningen der aarde.

Hem, die ons liefheeft en ons uit onze zonden verlost heeft door zijn bloed 6 – en Hij heeft ons tot een koninkrijk, tot priesters voor zijn God en Vader gemaakt – Hem zij de heerlijkheid en de kracht tot in alle eeuwigheden! Amen.

7 Zie, Hij komt met de wolken en elk oog zal Hem zien, ook zij, die Hem hebben doorstoken; en alle stammen der aarde zullen over Hem weklagen. Ja, amen.
8 Ik ben de alfa en de omega, zegt de Here God, die is en die was en die komt, de Almachtige

Vers 1

Openbaring van Jezus Christus welke God Hem gegeven heeft om zijn dienstknechten te tonen hetgeen weldra moet geschieden, (en welke Hij door de zending van zijn engel aan zijn dienstknecht Johannes heeft te kennen gegeven.)

1) Het is Gods woord dat aan ons overgebracht wordt

Dus: God → Christus → Engel → Johannes → Christenen/Wij

2) De opening benadrukt de centrale rol van Jezus. Het boek met het noemen van Jezus Christus. Voor ons, de gemeente, zijn het de woorden die van Jezus zelf komen. Jezus is Onze Heer, onze weg tot de Vader. Een andere weg is er niet.

De openingswoorden zijn dubbelzinnig geformuleerd: ‘de openbaring van Jezus’. Het gaat niet alleen om woorden van Jezus die tot ons komen, deze woorden kunnen ook gelezen worden alsof het Jezus zelf is die aan ons geopenbaard wordt in dit boek – en gezien het thema van vers 6 (zie Hij komt!) is dat nog niet zo’n vreemde suggestie.

3) Er wordt in dit boek getoond, ‘wat spoedig gebeuren moet’. Dus het boek gaat over de toekomstige gebeurtenissen. De uitdrukking is afgeleid van Daniel 2, waar gesproken wordt over de ‘laatste dagen’. Vanuit deze uitdrukking blijkt dat het ook in Openbaring gaat om de gebeurtenissen die zullen leiden tot de voleinding van de wereld, in het ‘laatste der dagen’.

Hier in Openbaring wordt de uitdrukking geïntensiveerd. Het zal *spoedig* gebeuren. Er wordt in dit eerste vers ook nog niet verteld wát er gaat gebeuren, dat blijft nog even open. Wat, wanneer en hoe precies lijkt helemaal niet van belang te zijn: dat het *spoedig* gaat gebeuren is belangrijk.

Dat klinkt als: Het is bijna zover, dus zorg dat je nú...het is *spoedig* zo ver, *nu* kun je nog...Het gaat dus om de implicaties die de toekomstige gebeurtenissen hebben voor hoe wij *nu* moeten leven.

Twee vragen blijven vooralsnog openstaan:

Wat moeten we dan nu doen?
En wat gaat er spoedig gebeuren?

Vers 3

Zalig hij, die voorleest, en zij, die horen de woorden der profetie, en bewaren hetgeen daarin geschreven staat, want de tijd is nabij.

1) Openbaring is het enige bijbelboek dat begint met een zaligspreking over (i.e. er rust een *zegen* op) diegenen die het boek lezen/horen/bewaren! Vergeet echter Op.22:18,1 niet! Openbaring is ook het enige bijbelboek dat afsluit met een vloek over diegene die ‘afdoen’ aan wat in het boek is geschreven!

2) Die zaligspreking is niet één of ander magische spreuk: als je dit boek maar leest, dan overkomen je allerlei goede dingen in je leven.

Er wordt hier met nadruk gesproken: zalig is hij die leest, hoort en *bewaart* hetgeen in dit boek beschreven staat. Oftewel: lezen (observeren), horen (interpreteren) en bewaren (applicatie/toepassen). Hier legt het boek dus zelf uit wat zijn karakter en doel is! Hoe ‘intrigerend’ en ‘spannend’ allemaal: Het gaat erom dat we *bewaren* wat in het boek staat. Bewaren is een wat ouderwets woord, maar het betekent heel simpel: Het onderhouden, het doen, in de praktijk brengen van wat er in dit boek geschreven staat.

Het boek vormt dus allereerst een opdracht aan ons!

Hoe kunnen wij nou *doen* wat in Openbaring staat? Hoe kunnen we de toekomstvoorspelling van Openbaring nu uitvoeren? Nou – Openbaring is dus inderdaad geen toekomstvoorspelling.

Wat we dan moeten doen? Daar hoeft geen enkele lezer over in het duister te tasten. Voor een ieder die Openbaring gaat lezen zal duidelijk worden wat hij of zij moet doen. Na de inleiding opent Openbaring daar namelijk mee. Twee hoofdstukken lang (de zendbrieven aan de gemeenten, hfdst 2 en 3) gaan over het navolgen van Christus; hoe Christus wil dat wij als zijn gemeente leven. Hij belooft veel zegen aan wie dat doet. Alle beloften die daar gedaan worden, gaan in Openbaring 21 in vervulling.

In die zin wordt vers 3 heel expliciet uiteengezet in de structuur van het boek Openbaring: Wie de woorden van deze profetie doet (H2-3) is gezegend (H21-22).

Openbaring is dus niet allereerst een toekomst voorspelling, maar het laat ons zien wie Jezus is. Jezus is degene die op grond van zijn overwinning over de dood de autoriteit toekomt om mensen te redden. Het geloof in Jezus (H2-3) is wat tot zaligheid zal leiden (H21), zo laat Openbaring ons zien.

Daarmee biedt het boek allereerst hoop. Hoop voor een ieder die op Christus zijn vertrouwen stelt. Een hoop die niet beschaamd zal worden. Daarom wordt Openbaring ook wel het ‘troostboek’ voor de gemeente genoemd. Troost voor als het moeilijk is: want het moet spoedig gebeuren – spoedig zal die zégen werkelijkheid worden! Maar ook direct een oproep Christus nu na te volgen, want de tijd is nabij – er is niet veel tijd meer over. Je moet nu Christus navolgen. De belofte is tegelijkertijd een opdracht.

3) Het einde van het boek laat er ook geen twijfel over bestaan. Het slotwoord van het bijbelboek (Op. 22:6-20) bestaat uit 15 verzen. In 8 (!) daarvan worden we als gelovigen opgeroepen trouw te blijven aan Christus of worden we gewaarschuwd voor de gevolgen die ons te wachten staan als we Christus verlaten.

Verzen 4-8

Tot zover het opschrift boven het boek (vv. 1-3): Het boek gaat over wat spoedig moet gebeuren. Reeds duidelijk is wat voor ons nu het gevolg daarvan is: We moeten Jezus navolgen. De vraag wát er dan spoedig moet gebeuren staat nog open.

Voor wie het slot heeft gelezen is al duidelijk *wat* er spoedig moet gebeuren. Het slot (22:6) herhaald de frase uit vers 3: God heeft in de voorafgaande hoofdstukken getoond hetgeen ‘spoedig gebeuren moet’. En in één adem gaat het vers verder: ‘zie Ik kom spoedig’. Daarmee verklaart het slot direct van wélke gebeurtenis sprake is: de komst van Jezus.

Ook in de inleiding van het boek (1:1-8) is dit de *enige* gebeurtenis die expliciet genoemd wordt, en wel in vers 7, na de groet aan de gemeente en de lofzang in de verzen 4-6.

Vers 4

Johannes aan de zeven gemeenten in Asia:

Aansluitend bij het gezegde over vers 3 is deze brief dus ook allereerst een brief aan de *gemeente*.

Genade zij u en vrede

1) van Hem, die is en die was en die komt,

= Vader, die het begin van alles is.

2) en van de zeven geesten, die voor zijn troon zijn,

= Geest van God aan wie de gemeente haar kracht ontleent.

3) en van Jezus Christus,

= Zoon

In de verzen die volgen wordt uitgetekend wie Jezus is. Jezus krijgt wederom alle aandacht.

De eerste beschrijving. Het is drieledig:

1 de getrouwe getuige,

2 de eerstgeborene der doden

3 en de overste van de koningen der aarde.

▪ **de getrouwe getuige,**

Jezus is van God blijven getuigen tot in de dood aan toe...

▪ **de eerstgeborene der doden**

Hij heeft dood overwonnen

▪ **en de overste van de koningen der aarde.**

Op grond van zijn overwinning over de dood is hij de heerser over de gehele aarde

Op grond van deze beschrijving heeft Jezus bewezen dat Hij alle eer waardig is. 'Hem...zij alle lof', zingt vers 5-6 dan ook...

Maar, nog terwijl Hem deze lof en eer wordt toegedicht, wordt Jezus nogmaals getekend, maar dan vanuit een meer persoonlijk, gelovig perspectief: (de beschrijving is wederom 3 ledig)

Vers 5

Hem,

1) die ons liefheeft

2) en ons uit onze zonden verlost heeft door zijn bloed

3) en Hij heeft ons tot een koninkrijk, tot priesters voor zijn God en Vader gemaakt –

Hem zij de heerlijkheid en de kracht tot in alle eeuwigheden! Amen.

In deze twee beschrijvingen van Jezus – de een meer algemeen en objectief van aard, de andere vanuit een gelovig, subjectief perspectief – blijkt 1 ding aangaande Jezus. Zijn identiteit wordt fundamenteel bepaald door zijn kruisdood en opstanding.

Op grond van zijn indentiteit als gekruisigde en opgestane Heer neemt Hij nu een tweeledige positie in: als Koning (eerste beschrijving), als priester (2e beschrijving). Als *koning* streed hij tegen zijn vijanden en overwon, hetgeen hem tot heerser over het overwonnen territorium maakt. Als *priester* offerde hij voor onze zonden en bracht zo verzoening tot stand tussen ons mensen en God.

Let wel: het gaat hier om Christus' *hemelse* posities, posities die hij heeft voor God de Vader. Als priester toont Hij zijn bloed aan de Vader, belijdt hij ons voor de Vader, waardoor wij aan Gods toorn ontkomen. Zijn priesterschap is dus allereerst ook zijn rol voor ons gelovigen. (vgl de brief aan de Hebreëen: Jezus doet dienst voor *gelovigen* in het *hemelse* heiligdom!) Zijn koningschap is daarentegen breder, en heeft betrekking op heel de aarde. Maar ook hier gaat het allereerst om een *hemelse* positie voor de Vader. Op grond van zijn overwinning over de dood is hij voor God de Vader de Koning over de aarde geworden. God heeft Hem aan Zijn rechterhand een plaats gegeven. Dáar is Jezus dus al koning, maar *op* aarde nog niet. Op grond van dat hemelse koningschap gaat God Hem ook hier op aarde dat koninkrijk geven. Jezus zit aan Gods rechterhand, tot God alle vijanden aan zijn voeten heeft gelegd.

We weten inmiddels Jezus' 1) identiteit en 2) zijn posities.

Open is nog immer ‘wát er spoedig staat te gebeuren’. Blijkbaar kan daar niet eerder over gesproken worden dan dat duidelijk is wíe Jezus is. Alles is gebaseerd op het heilswerk dat Hij aan het kruis deed.

Maar na deze verzen met een groet aan de gemeente en een lofzang op Christus komt de eerste echte boodschap van het boek, de eerste aankondiging van een gebeurtenis en wel:

Vers 7

Zie, Hij komt met de wolken

en elk oog zal Hem zien,

ook zij, die Hem hebben doorstoken;

en alle stammen der aarde zullen over Hem weklagen. Ja, amen.

Ook dit beeld is afkomstig uit Daniel (H7). Het gaat duidelijk om de komst van Jezus, waarin God alle heerschappij hier op aarde aan Jezus overdraagt. Als er in vers 2 gesproken wordt over ‘wat spoedig geschieden moet’ – dan is dat allereerst deze (ene!) gebeurtenis: Zijn Komst. En dan ook de nieuwe werkelijkheid die daarmee samenhangt.

Let wel, op grond van deze woorden, op het volgende: Wij verwachten niet allerlei toekomstige gebeurtenissen, wij verwachten allereerst onze Heer zelf!

En vanuit die verwachting van Christus, roept het boek ons op ons aan Hem toe te wijden, opdat wij de eeuwige zaligheid mogen verkrijgen.

De inleiding sluit af met God, die zegt:

Vers 8

Ik ben de alfa en de omega, zegt de Here God, die is en die was en die komt, de Almachtige.

Het gaat uiteindelijk dus om God zelf.

Daar was het ook al mee begonnen: Het was *Gods* woord dat via Christus tot ons kwam. Eigenlijk ging het in alles wat we hebben gelezen uiteindelijk over God:

- Vers 4 begon de groet met *God* te noemen (ook als degene die is en was en komen zou).
- In de beschrijving van Jezus stond God centraal:
 - Jezus was een getrouw getuige (vers 4-5) van Góð zelf.
 - Jezus heeft ons gelovigen (vers 5) verzoend met Góð. Wij zijn door Christus' werk, tot koningen en priesters voor *God* gemaakt.

Uiteindelijk is God dus het begin en het einde. Zoals vers 8 ook zegt: God is de alfa en omega (eerste en laatste letter uit het Griekse alfabet), het begin en einde. Uiteindelijk gaat het dus om GOD.

Deze verhouding Vader/Zoon is eigenlijk niet te vatten in woorden. Een predikant zij het eens zo: Het gaat om God, het draait om Christus.

Het gaat om God: God is koning van het heelal, van de schepping. Hij is het fundament van alles wat er bestaat, heerser over de geschiedenis. Hij is de alfa en omega. Hij is degene die er altijd als was, altijd is, en altijd *zal zijn*.

Dat laatste is interessant. God wordt ook beschreven als degene die komen zal. Niet alleen Christus is degene die wij verwachten, maar ook God. Reeds in het Oude Testament ziet men vol verlangen uit naar de Komst van de HEERE, de komst van de Koning over al wat leeft, en de komst van Zijn Koninkrijk. Nog steeds bidden ook wij dan ook: Onze Váder, die in de hemelen zijt, úw koninkrijk kome...

Daar ziet Openbaring ook op uit: Op de volle verwerkelijking van dat Koninkrijk van Góð. Zoals Op. 21 zegt: Góð zal bij de mensen wonen, en wij zullen zijn volken zijn.

Zo gaat het dus om uiteindelijk om God en Zijn koninkrijk.

Maar het draait in dat alles om Christus de gekruisigde.

Want, het koninkrijk van God komt alléén via Christus naar de mensen, naar ons toe. Sinds de komst van Jezus kunnen we dan ook niet meer spreken over Gods koninkrijk zonder het over Christus te hebben. Jezus is niet alleen 'middelaar' in de zin dat hij een tussenpersoon is tussen de één

en de ander, maar: in Hem, is het Koninkrijk van God ook al gekomen. Voor wie Christus kent, is dat Koninkrijk dan ook al gekomen. Wij als christenen maken nu al deel uit van dat Koninkrijk en daarom ligt voor de gemeente op Christus de focus.

Omdat Gods Koninkrijk alléén in Christus komt, is er nu een verschil tussen de gelovigen en de rest van de wereld. Wij als christenen weten dat Christus koning voor God *is* en alle heerschappij van God alleen door het koningschap van Jezus verwerkelijk gaat worden. Voor ons als burgers van dat Koninkrijk is Christus de Koning. De wereld aanvaardt Jezus nog niet als koning, maar wij al wel.

Voor de wereld is Christus' koningschap slechts een hemelse positie, waar ze geen weet van hebben, maar voor ons – als burgers van dat rijk in de hemelen – is Jezus koningschap en regering dus al een feit en realiteit.

Dat wordt in **Op 1:9-19** heel duidelijk getekend. Daar wordt een hemels visioen getoond van Jezus, die temidden van 7 kandelaren staat. De 7 kandelaren staan voor de kerk. Jezus is dus het midden en het centrum van de kerk. Jezus wordt daar in de eerste verzen getekend als priester: alleen door zijn verzoenend werk hebben wij als gemeente deze hemelse positie.

Maar daarna wordt Jezus ook getekend als koning van de gemeente. Een koning bezat in vroeger tijden ook alle rechterlijke macht. Dit was de voornaamste wijze van regeren. En zo wordt Jezus hier ook getekend: Hij is rechter over zijn gemeente: Hij oordeelt wat wel en niet kan, hoe hij het wel en niet wil. En dat is precies wat we in de hoofdstukken daarna lezen. In de zendbrieven (**Op 2-3**) wordt uitgebreid uiteengezet hoe Jezus zijn gemeente ziet en belangrijker nog: Hoe hij het wil zien. Telkens wordt daar gezegd: Wie overwint (i.e. wie vast blijft houden aan mij, Jezus) die zal gezegend worden. Alle beloftes die hier gedaan worden, die gaan in Op. 21 in vervulling, op de nieuwe hemel en aarde.

Zo is wederom duidelijk dat Openbaring hierop gericht is: Op Jezus, als degene die kan redden. Het is een woord van troost en hoop, dat een ieder die aan Jezus vast blijft houden, deze geweldige toekomst staat te wachten.

Echter voor de wereld is Christus nog geen koning – maar dat gaat God wel verwerkelijken. Na H2-3 verandert het perspectief dan ook. We zien niet Jezus als Koning van de Gemeente: maar God als koning over al wat leeft, die door het Lam zijn koningschap over de hele wereld gaat realiseren.

Dit wordt uiteengezet in het hemelse troon gezicht van **Op. 4-5**. We zien God, die op de troon zit. Een koning zit op de troon: het is een beeld van regering over de schepping. God zit op de troon, met een boekrol in zijn hand met daarin zijn raadsbesluiten over de wereld geschiedenis. Het boek is echter verzegeld. Het kan alleen geopend worden door het Lam, Jezus Christus. Gods heerschappij loopt dus alleen nog maar via Christus.

Voor de christen was die heerschappij van God op een vreedzame manier gerealiseerd door het geloof en vrijwillige navolging van Christus. Gods heerschappij over de wereld via Christus betekent echter ook oordeel. De komst van Gods koninkrijk is heil, maar Zijn Komst kan alleen wanneer alle kwaad is overwonnen: of via het geloof in Christus, of via het oordeel in Christus.

Velen denken daaraan als ze aan Openbaring denken: aan de vele oordelen. Er wordt gesproken van 7 zegels, 7 bazuinen en 7 schalen (**Op. 6-16**). Toch is dit dus niet de blikrichting van Openbaring. De blikrichting, ook van de oordelen, is nog steeds de nieuwe werkelijkheid (**Op 21**). Dat rijk is niets anders dan het rijk dat de gemeente ook in het vooruitzicht wordt gesteld!

Er zal uiteindelijk één nieuwe werkelijkheid zijn, waarin God alles in allen zal zijn!

Zie ook:

- *'Structuur Openbaring'* voor een overzicht van de structuur van het gehele boek openbaring
- *'Toelichting Structuur Openbaring'* voor een toelichting op deze structuur
- *'Aantekeningen bij Op. 1:1-8'* voor enkele vers-voor-vers kanttekeningen bij Op. 1:1-8 in aansluiting bij deze lezing

Ilonka Terlouw
GROEI Meentkerk Huizen
Najaar 2005